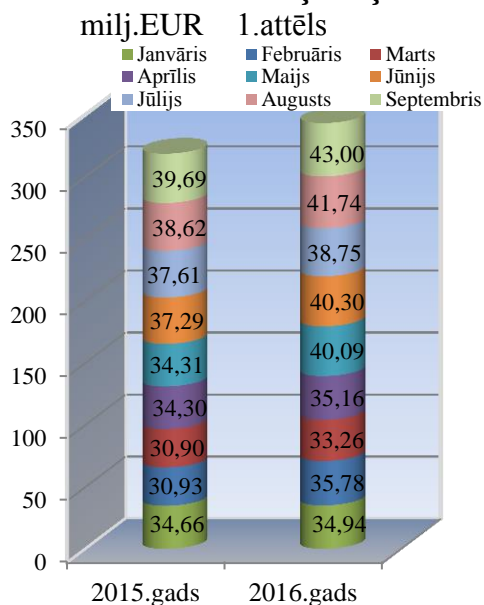

Naftas produktu (degvielas) aprite 2016.gada deviņos mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

2016.gada 9 mēnešos akcīzes nodoklis par naftas produktiem iekasēts **343,01 milj.EUR** apjomā, kas ir par 24,65 milj. EUR jeb **par 8% vairāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā.

2016.gada 9 mēnešos, salīdzinot ar 2015.gada attiecīgo periodu, akcīzes nodokļa ieņēmumi **palielinājušies** visiem degvielas veidiem:

- dīzeļdegvielai, ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela, iezīmēto (marķēto) dīzeļdegvielu un iezīmēto (marķēto) dīzeļdegvielu lauksaimniekiem (*turpmāk – dīzeļdegviela*) – par 19,04 milj. EUR jeb 8%;
- svinu nesaturošam benzīnam, ieskaitot benzīnu, kuram pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts (*turpmāk – benzīns*) - par 3,94 milj. EUR jeb 5%;
- sašķidrinātai naftas gāzei, kuru izmanto kā degvielu (*turpmāk – autogāze*) – par 1,60 milj. EUR jeb 23% (skatīt 1.pielikumu).

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem 2016.gadā ietekmē:

- akcīzes nodokļa likmju izmaiņas - sākot ar 2016. gada 1.janvāri tika palielināta akcīzes nodokļa likme visiem degvielas veidiem, vislielākais akcīzes nodokļa likmes pieaugums šogad ir autogāzei - par 28%, benzīnam likme pieauga par 6%, dīzeļdegvielai pamatlikme pieauga par 2%, vienlaikus nemainīgas saglabājās dīzeļdegvielai piemērojamās samazinātās akcīzes nodokļa likmes – (iezīmētajai (marķētajai) degvielai un iezīmētajai (marķētajai) dīzeļdegvielai, ko saskaņā ar likumu “Par akcīzes nodokli” piegādā lauksaimniecības produkcijas ražotājiem (likmes skatīt 3.pielikumā);

- kopējā patēriņam nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma pieaugums (+3%);
- patēriņam nodotās degvielas, kurai piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi, apjoma pieaugums.

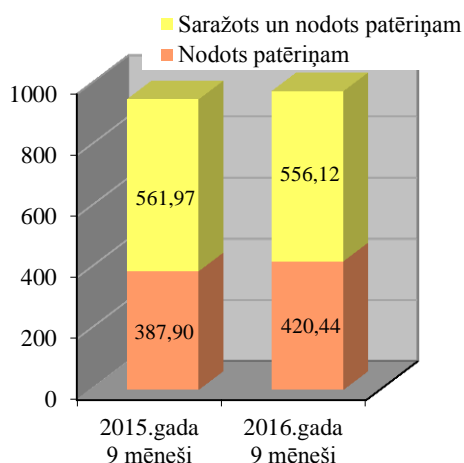
2. Naftas produktu (degvielas) aprītē iesaistītās personas

Latvijā 2016.gada 30.septembrī darbībai ar naftas produktiem un/vai biodegvielu komersantiem bija spēkā speciālās atļaujas (licences):

- apstiprināta noliktavas turētāja darbībai – 86;
- reģistrēta saņēmēja darbībai – 2;
- reģistrēta nosūtītāja darbībai – 47;
- degvielas vairumtirdzniecībai – 37;
- degvielas mazumtirdzniecībai – 118.

3. Naftas produktu (degvielas) nodošana patēriņam Latvijā

(tūkst. tonnas) 2.attēls

2016.gada 9 mēnešos kopējais patēriņam Latvijā nodoto naftas produktu (degvielas) apjoms ir **976,56 tūkst. tonnas** un tas ir par 26,69 tūkst. tonnām jeb **3% vairāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā.

Salīdzinot ar 2015.gada 9 mēnešiem, vislielākais patēriņam nodotā apjoma **pieaugums** ir vērojams dīzeļdegvielai - 29,76 tūkst. tonnas jeb 4%, sašķidrinātajai naftas gāzei, kuru izmanto par kurināmo (turpmāk – kurināmā gāze) un kurai tiek piemērota akcīzes nodokļa nulles likme – 2,24 tūkst. tonnas jeb 9% un naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” – 0,95 tūkst. tonnas jeb 16%.

Savukārt patēriņam nodotais apjoms ir **samazinājies benzīnam** par 1,72 tūkst. tonnām jeb 1% un autogāzei par 1,0 tūkst. tonnām jeb 2%.

Turpina samazināties no akcīzes preču noliktavām izvestais un patēriņam nodotais petrolejas (tai skaitā reaktīvā degviela) apjoms – samazinājums ir 5,63 tūkst. tonnas jeb 15%, kam iemesls ir dažādi piemērojamā kārtība veicot gaisa kuģu apgādi ar degvielu (skatīt 2.pielikuma 1.tabulu).

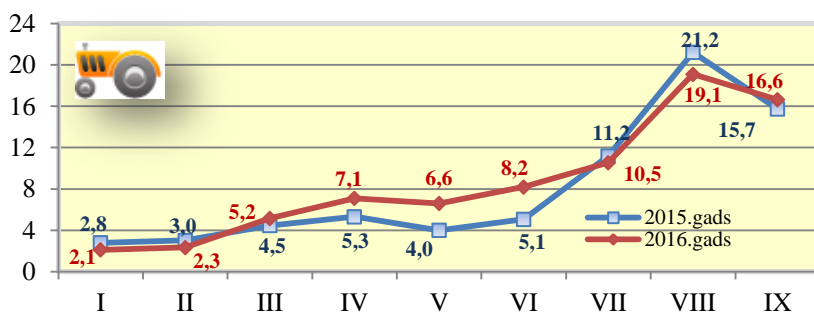
Piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc **2016.gada deviņos mēnešos kopējā** patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti 4.pielikumā.

Līderpozīcijās, vērtējot pēc kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma, atrodas SIA “Cirle K Latvia” (agrākais nosaukums SIA “Statoil Fuel & Retail Latvia”), SIA “Neste Latvija” un SIA “East-West Transit”. Darbību šogad ir izbeidzis viens no iepriekšējo gadu līderiem pēc patēriņam nodotā degvielas daudzuma – SIA “Lukoil Baltija R”.

2016.gada 9 mēnešos akcīzes preču noliktavās kopumā saražoti, sajaukti, iezīmēti (marķēti), fasēti (turpmāk – saražoti) naftas produkti 800,35 tūkst. tonnu apjomā, kas ir par 18,81 tūkst. tonnām jeb par 2% mazāk kā 2015.gada deviņos mēnešos. Samazinājies akcīzes preču noliktavās saražotās dīzeļdegvielas apjoms, kā arī benzīna apjoms. Ievērojami (par 30%) samazinājies saražotās biodīzeļdegvielas apjoms, savukārt sašķidrinātās naftas gāzes apjoms pieaudzis par 5,52 tūkst. tonnām jeb 19%. Lielākā daļa no akcīzes preču noliktavās saražoto naftas produktu apjoma ir nodoti patēriņam Latvijā, izņēmums ir saražotā biodīzeļdegviela, kura galvenokārt tiek izvesta no Latvijas (skatīt 2.pielikuma 1.1.tabulu).

Dīzeļdegviela lauksaimniekiem - nodošana patēriņam

(tūkst. tonnas) 3.attēls

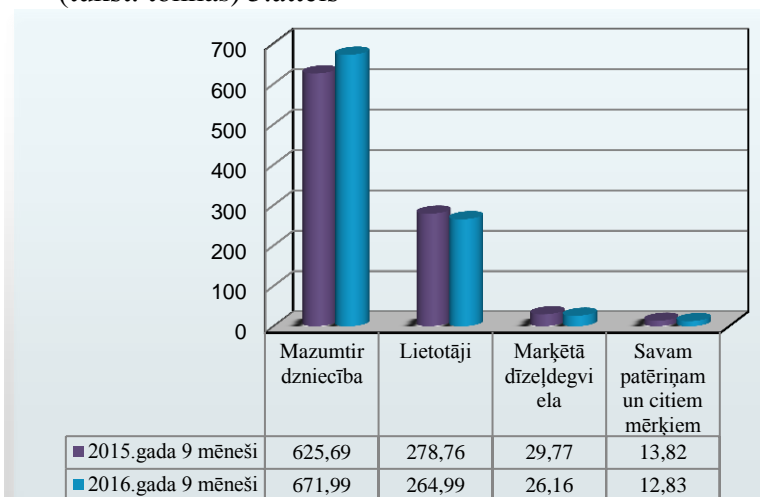

2016.gada 9 mēnešos realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem nodotas **77,80 tūkst. tonnas** dīzeļdegvielas un tas ir par 4,97 tūkst. tonnām jeb **7% vairāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2.pielikuma 1.tabulu).

Saskaņā ar likumā "Par akcīzes nodokli" noteikto, dīzeļdegvielai, kura paredzēta realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, tiek piemērota samazinātā akcīzes nodokļa likme 50 EUR par 1000 litriem dīzeļdegvielas. Lai varētu piemērot samazināto likmi, dīzeļdegvielai jābūt iezīmētai (marķētai). Lauku atbalsta dienesta informācija liecina, ka 2016./2017.saimnieciskajam gadam lauksaimniecības produkcijas ražotājiem par noteiktajiem kritērijiem atbilstošajām platībām piešķirtais marķētās dīzeļdegvielas iegādes daudzums ir 75% apmērā no kopējā pieprasītā daudzuma.

4. Naftas produktu (degvielas) realizācija

(tūkst. tonnas) 5.attēls

2016.gada 9 mēnešos kopumā Latvijā realizētas **975,97 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 27,93 tūkst. tonnām jeb **3% vairāk** kā 2015.gada deviņos mēnešos. Palielinājies mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoms. Savukārt samazinājusies realizācija lietotājiem vairumtirdzniecībā un iezīmētās (marķētās) degvielas realizācija tās

lietotājiem, kā arī savam patēriņam un citiem mērķiem izmantotās degvielas apjoms.

Vērtējumā pa produktu kategorijām – **palielinājies** realizācijas apjoms dīzeļdegvielai (par 4%), kurināmai gāzei (par 9%), naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” (par 30%) un degvielleļļai (par 83%), bet realizācijas apjoms **samazinājies** benzīnam (1%), autogāzei (2%), petrolejai (par 15%) (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu).

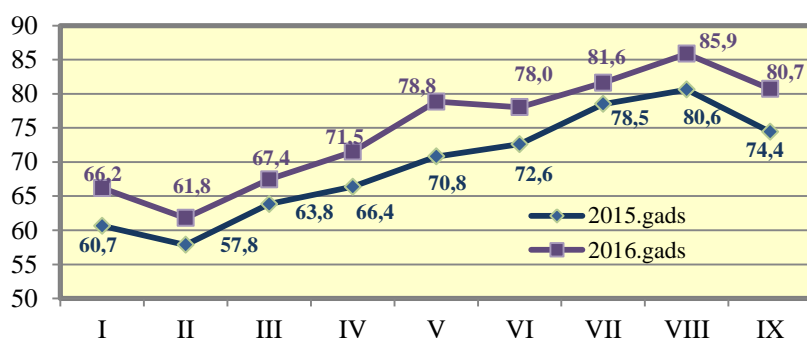
Naftas produktu veidu īpatsvars (procentos) kopējā realizēto naftas produktu struktūrā 6.attēls

2016.gada deviņos mēnešos, salīdzinot ar 2015.gada attiecīgo periodu, kopējā realizēto naftas produktu struktūrā palielinājies dīzeļdegvielas īpatsvars, benzīna īpatsvars saglabājies iepriekšējā līmenī (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu un 6.attēlu).

4.1. Naftas produktu mazumtirdzniecība

(tūkst. tonnas) 7.attēls

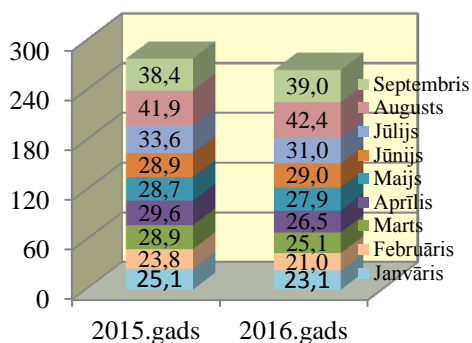
2016.gada 9 mēnešos mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **671,99 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 46,30 tūkst. tonnām jeb **7% vairāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2.pielikuma 2.1.tabulu).

Salīdzinot ar iepriekšējā gada 9 mēnešiem, ievērojami pieaudzis realizētās dīzeļdegvielas apjoms – par 48,87 tūkst. tonnām jeb 11%, savukārt samazinājies realizētās autogāzes (par 2%) un benzīna (par 1%) apjoms (skatīt 2.pielikuma 2.1.tabulu). Vērtējot mazumtirdzniecības tirgu dinamiku, redzams, ka pieaugums ir stabils visa perioda laikā.

Lielākie **komersanti** 2016.gada deviņos mēnešos pēc **mazumtirdzniecībā** realizētā degvielas apjoma uzskaitīti 4.pielikumā. Mazumtirdzniecības tirgus līderi ir SIA “Cirle K Latvia”, SIA “Neste Latvija” un AS “Viada Baltija”.

4.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem (vairumtirdzniecībā)

(tūkst. tonnas) 8.attēls

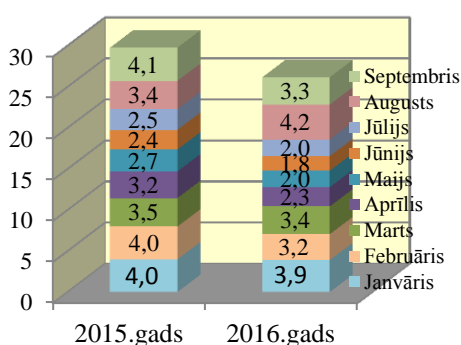

2016.gada 9 mēnešos lietotājiem kopumā realizētas **264,99 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 13,77 tūkst. tonnām jeb **5% mazāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā (skatīt 2.pielikuma 2.2.tabulu). Ir samazinājies lietotājiem realizētās dīzeļdegvielas apjoms (par 6%), tai pašā laikā ir pieaudzis lauksaimniekiem realizētās marķētās dīzeļdegvielas apjoms (par 13%). Tāpat par 15% samazinājies no akcīzes preču noliktavām realizētās reaktīvās degvielas (petrolejas) apjoms. Šajos kopsavilkuma datos netiek

uzskaitīts apjoms, kuru realizē (piegādā) no muitas noliktavām gaisa kuģu apgādei, tādējādi kopsavilkuma tabulās ir iekļauta tikai daļa no kopumā gaisa kuģu apgādei piegādātā reaktīvās degvielas apjoma.

4.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija*

(tūkst. tonnās) 9.attēls

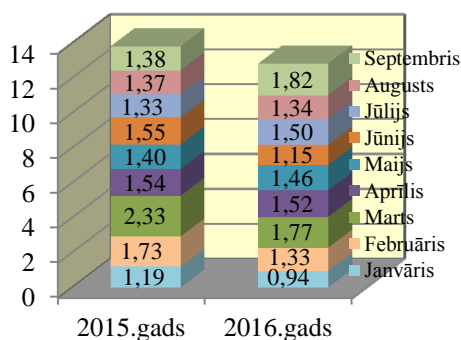
2016.gada 9 mēnešos iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela ir realizēta kopumā **26,16 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 3,61 tūkst. tonnām jeb **par 12% mazāk** kā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā.

Samazinājies juridiskajām personām, izmantošanai par kurināmo vai siltumenerģijas ražošanai produkcijas ražošanas (pārstrādes) tehnoloģiskajā procesā realizētās iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas apjoms (par 1,83 tūkst. tonnām jeb 12%), kuģu apgādei (par 1,78 tūkst. tonnām jeb 19%), kā arī izmantošanai brīvostās un brīvajās zonās (par 0,09 tūkst. tonnām jeb 3%), bet palielinājies fiziskajām personām (par 0,09 tūkst. tonnām jeb 5%) realizētās iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas apjoms (skatīt 2.pielikuma 2.3.tabulu).

*izņemot realizāciju lauksaimniecības produkcijas ražotājiem

4.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

(tūkst. tonnas) 10.attēls

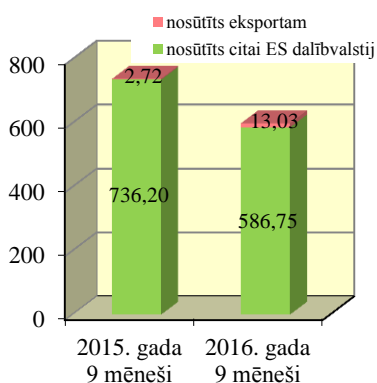

2016.gada 9 mēnešos komersanti savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) kopumā izmantojuši naftas produktus **12,83 tūkst. tonnu** apjomā, kas kopumā ir par 0,99 tūkst. tonnām jeb **7% mazāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā. Izlietojuma samazinājums vērojams dīzeļdegvielai (par 2,97 tūkst. tonnām jeb 42%). Ievērojami pieaudzis izlietotais apjoms naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” (par 1,72 tūkst. tonnām jeb 31%). Lielāko apjomu no naftas produktiem, kuri iekļauti grupā „citi” (apmēram 82%), veido naftas

produkti ar kombinētās nomenklatūras kodiem 27101991 un 27101999, kurus komersanti ievēd un izmanto smēreļļu ražošanai pamatojoties uz izziņām, kas dod tiesības ievēst un izmantot šos naftas produktus, piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, izmantošanai citiem mērķiem nevis par degvielu vai kurināmo (skatīt 2.pielikuma 2.4.tabulu).

5. Naftas produktu nosūtīšana uz citām ES dalībvalstīm un eksportam

(tūkst. tonnas) 11.attēls

2016.gada 9 mēnešos komersanti no akcīzes preču noliktavām Latvijā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, nosūtījuši naftas produktus (degvielu) kopumā **599,78 tūkst. tonnu** apjomā, pārsvarā naftas produkti (586,75 tūkst. tonnas) nosūtīti citām Eiropas Savienības dalībvalstīm (skatīt 2.pielikuma 3.tabulu).

Kopumā atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā no Latvijas akcīzes preču noliktavām izvesto naftas produktu apjoms 2016.gada deviņos mēnešos ir par 139,14 tūkst. tonnām jeb **19% mazāks** kā 2015.gada attiecīgajā periodā. Samazinājumu galvenokārt veido izvešanai uz citām dalībvalstīm nosūtītās dīzeļdegvielas apjoma kritums. Savukārt vēra ņemams ir nosūtītā apjoma pieaugums (+25%) naftas produktiem, kuri iekļauti grupā „citi” (galvenokārt tie ir naftas produkti ar kombinētās nomenklatūras kodiem 27101991 un 27101999), sašķidrinātās naftas gāzei (+27%) un petrolejai (+71%) (skatīt 2.pielikuma 3.1.tabulu).

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; degvielleļļai - 0,95 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.

Apele 67120163